

Vierde transitiehuis van het land in Hamme

In het voorjaar van 2025 opent een transitiehuis in de Oost-Vlaamse gemeente Hamme. Dat is een kleinschalig doorgangshuis voor gedetineerden die zich bijna aan het einde van hun straf bevinden. Daar worden zij onder intensieve begeleiding klaargestoomd en voorbereid om opnieuw deel te nemen aan de samenleving. De ministerraad keurde de kandidatuur voor het transitiehuis met 15 plaatsen in de Slangstraat goed. Dit wordt het vierde transitiehuis van het land, na Mechelen, Gent en Leuven.

Voor mensen die lang in de gevangenis hebben gezeten, is het helemaal niet vanzelfsprekend om van de ene op de andere dag op vrije voeten te zijn. Opnieuw voor zichzelf moeten zorgen, een woonplaats zoeken, werk vinden en administratie regelen is niet evident na een lange periode in detentie. Hierdoor is de kans op herval in oude gewoontes aanzienlijk groot. Dit is een van de redenen waarom 70% van de gedetineerden binnen de 5 jaar na vrijlating opnieuw voor een rechter komt. Om dat hoge percentage terug te dringen, zet Justitie in op een betere re-integratie van gedetineerden in de samenleving. Van alle gedetineerden komt namelijk 99% ooit vrij.

Op maat werken dankzij kleinschaligheid

In een transitiehuis doen gedetineerden de spreekwoordelijke bagage op om opnieuw hun plaats in te nemen in de vrije samenleving. Ze worden er intensief begeleid en de nadruk ligt er op zelfredzaamheid, herstel en samenwerking. De kleinschaligheid laat toe om op maat te werken. Net als gevangenen blijven het gesloten instellingen. Gedetineerden kunnen er niet zomaar binnen of buiten. Dat kan enkel met een uitgaansvergunning, waarbij de plaats waarheen ze gaan en het tijdstip waarop ze terug moeten zijn strikt zijn vastgelegd. Dit is bijvoorbeeld het geval om te gaan werken of solliciteren. Inbedding in het lokaal maatschappelijk weefsel is belangrijk om de overgang naar de vrije samenleving zo vlot mogelijk te laten verlopen. De uitbating van een transitiehuis wordt voorzien door een private partner.

De selectie van de deelnemers gebeurt in samenspraak met de psychosociale dienst van de gelinkte gevangenen en na een intakegesprek. Kandidaten moeten zich op maximaal 18 maanden van de mogelijkheid tot toekenning van voorwaardelijke invrijheidstelling bevinden en moeten gemotiveerd zijn om het traject succesvol af te leggen. Gedetineerden veroordeeld voor zedenfeiten of terrorisme komen niet in aanmerking om in een transitiehuis te passeren.

Na Mechelen, Gent en Leuven

In Mechelen werd in 2019 een eerste transitiehuis opgericht als proefproject. Het bleek een succes en het bracht evenmin overlast met zich mee voor de buurt. Na een grondige evaluatie werd de aanpak met transitiehuizen structureel verankerd in de wet. Sindsdien kunnen potentiële exploitanten hun kandidatuur indienen. Het transitiehuis in Mechelen maakte een doorstart. Vervolgens werd in Gent een transitiehuis opgericht, dat in oktober 2023 van start ging. In Leuven wordt op dit moment een pand omgebouwd tot transitiehuis, om deze zomer te openen.

Opening in voorjaar van 2025

Het vierde transitiehuis van het land zal in Hamme worden opgericht, in de Slangstraat 44. Het gebouw is een eigendom van de gemeente Hamme en staat momenteel leeg. De uitbating zal, net zoals van het transitiehuis in Leuven, gebeuren door het samenwerkingsverband tussen Stichting De Kansenfabriek en Groep Intro. Leen Muylkens, directeur van De Kansenfabriek, is nog coördinator geweest van het transitiehuis in Mechelen. Het voorgelegde

dossier voor Hamme getuigt van de nodige visie, praktische ervaring en realiteitszin. Aan het pand moeten nog de nodige renovatie- en verbouwingswerken gebeuren. De opening is voorzien voor het voorjaar van 2025. Er zal een capaciteit zijn van 15 deelnemers.

Er zullen zeven transitiebegeleiders en drie integratiecoaches werkzaam zijn. Er is 24 op 7 permanentie voorzien. Transitiebegeleiders begeleiden de dagelijkse werking binnen het transitiehuis en zien erop toe dat de deelnemers hun verantwoordelijkheden opnemen, samenwerken met anderen en zelfstandig kunnen leven. Integratiecoaches begeleiden en ondersteunen het individuele re-integratietraject. Ze helpen bij het zoeken naar werk, het inschrijven op opleidingen of om de weg te vinden naar de bestaande hulp- en dienstverlening. Hiervoor worden partnerschappen opgezet met lokale professionele partners.

Infovergadering

De eerste infovergadering voor de buurt vond plaats op 14 februari 2024. Naarmate het project vordert en vorm krijgt, plant het lokaal bestuur samen met vzw Kansenfabriek en FOD Justitie nog bijkomende infomomenten.